

Contemporary Conundrums

1 תלמוד בבלי מסכת כתובות דף עב עמוד א-ב

מתני'. ואלו יוצאות שלא בכתובה: העוברת על דת משה ויהודית. ואיזו היא דת משה? מאכילתו שאינו מעושר, ומשמשתו נדה, ולא קוצה לה חלה, ונודרת ואינה מקיימת. ואיזוהי דת יהודית? יוצאה וראשה פרוע... גמ' ואיזוהי דת יהודית? יוצאה וראשה פרוע. ראשה פרוע דאורייתא היא! דכתיב: +במדבר ה'+ ופרע את ראש האשה, ותנא דבי רבי ישמעאל: אזהרה לבנות ישראל שלא יצאו בפרוע ראש! דאורייתא - קלתה שפיר דמי, דת יהודית - אפילו קלתה נמי אסור.

2 רש"י מסכת כתובות דף עב עמוד א

דאורייתא היא - ואמאי לא קרי לה דת משה. אזהרה - מדעבדין לה הכי לנוולה מדה כנגד מדה כמו שעשתה להתנאות על בועלה מכלל דאסור אי"נ מדכתיב ופרע מכלל דהוא שעתא לאו פרועה הות שמע מינה אין דרך בנות ישראל לצאת פרועות ראש וכן עיקר. קלתה - סל שיש לו מלמטה בית קבול להולמו בראשו ובית קיבול מלמעלה לתת בו פלך ופשתן.

3 ספרי במדבר פסקא יא ד"ה ופרע את

ופרע את ראש האשה, כהן נפנה לאחוריה ופרעה כדי לקיים בה מצות פריעה דברי ר' ישמעאל ד"א לימד על בנות ישראל שהן מכסות ראשיהן

4 שולחן ערוך אבן העזר סימן כא סעיף ב

לא תלכנה בנות ישראל פרועות ראש בשוק, ה (ב) אחת פנויה ואחת אשת איש.

5 בית שמואל אבן העזר סימן כא ס"ק ה

פנויה - היינו אלמנה או גרושה אבל בתולה מותר ופריע' הראש בחצר ליכ' אסור אלא משום צניעו' ועיין ב"י וד"מ בסי' קט"ו ושם כתבתי בשם הסמ"ג והש"ג דאסור אפילו בחצר:

6 שולחן ערוך אבן העזר סימן קטו סעיף ד

איזו היא דת יהודית, הוא מנהג הצניעות שנהגו בנות ישראל. ואלו הם הדברים שאם עשתה אחת מהם עברה על דת יהודית: יוצאת לשוק או למבוי מפולש או בחצר שהרבים בוקעים בו וראשה פרוע ואין עליה רדיד ככל הנשים, אע"פ ששערה מכוסה במטפחות

7 תלמוד בבלי מסכת ברכות דף כד עמוד א

שער באשה ערוה, שנאמר +שיר השירים ד'+ שערך כעדר העזים.

8 שולחן ערוך אורח חיים סימן עה סעיף ב

שער של אשה שדרכה לכסותו, אסור לקרות כנגדו. הגה: אפי' אשתו

9 משנה מסכת שבת פרק ו משנה ה

יוצאה אשה... ובפאה נכרית לחצר....

10 שלטי הגבורים על הרי"ף סימן שעה

הרי מדובר באשה נשואה, שהרי התירו בחצר בשבת משום שלא תתגנה על בעלה, מפורש שמותר לבנות ישראל להתקשט בהן. שער באשה ערוה אינה אלא בשער השבוק לבשרה ממש ונראה גם בשרה עם השער, אבל שער המכסה שיערה אין כאן משום שער באשה ערוה וגם לא משום פריעת ראש. ונראה דלא שנא שערות דידה ולא שנא שערות חברתה, כל עוד שהן עשויות לכיסוי שער, והן תלושות אע"פ שקישוט הוא לה כדי שתראה בעלת שער, אין בכך כלום.

11 עצי ארזים אה"ע כא:ב

Contemporary Conundrums

טעה בזה טעות גדולה... אין ראייה ממתניתין בשבת, י"ל שמדובר בפנויות שדרךן ללכת בגילוי ראש. נראה לי פשוט שאסור לאשה נשואה להתקשט בפאה נכרית, והמוריפ היתר עתידים לתת את הדין.

12 שו"ת באר שבע סימן יח - מיירי דוקא בפאה נכרית מכוסה תחת השבכה ועל ראשה רדיד

13 פרי מגדים או"ח עה

במדינות שיוצאות בפאה נכרית מגולה יש להם לסמוך על דעת המתירים.

14 שו"ת שאילת יעבץ חלק א סימן ט

שאלה פאה נכרית מהו משום פריעת ראש באשה.

תשובה מצאתי בגמרא דנזיר (כ"ח) נדפס בגליון ז"ל נ"ל היתר מכאן לשערות שנשים נשואות נותנות בראשיהם יהושע בועז עכ"ל. ולא נהירא לי היתר זה ולא ידענא מאי דעתיה אי בבית וחצר ודאי שרי דלא גרע מקלתה. ולדעת התו' אפי' בשערה שרי. דאל"כ לא הנחת לבת לאברהם אבינו יושבת תחת בעלה. וכ"ש פאה נכרית.

15 חתם סופר על או"ח ס' ע"ה... אבל פאה נכרית לא אדיף מקלתה דאסור....

16 שו"ת מוהר"ץ נג

ובימי ילדותי לא שמעתי שיהגו קולא בזה בכל תפוצות ישראל במדינות פולין רק חדשים לבקרים באו אשר הרבה פרצו הגדרות וראוי להוניחם ולהחשירן למנהגם הקודם....

17 משנה ברורה סימן עה ס"ק טו

שער נכרית - קרי נכרית להשער שנחתך ואינו דבוק לבשרה וס"ל דע"ז לא אחז"ל שער באשה ערוה וגם מותר לגלותה ואין בה משום פריעת הראש ויש חולקין ואומרים דאף בפאה נכרית שייך שער באשה ערוה ואיסור פריעת ראש וכתב הפמ"ג דבמדינות שיוצאין הנשים בפאה נכרית מגולה יש להם לסמוך על השו"ע ומשמע מיניה שם דאפילו שער של עצמה שנחתך ואח"כ חברה לראשה ג"כ יש להקל ובספר מגן גבורים החמיר בזה ע"ש. וכתב עוד שם דאם אין מנהג המקום שילכו הנשים בפאה נכרית בודאי הדין עם המחמירין בזה משום מראית העין

18 שדי חמד אסיפת דינים ד:ג

הוכיחו בראיות ברורות שאין להתיר פאה נכרית לנשואות

19 שו"ת יביע אומר חלק ה - אה"ע סימן ה

ואין להתפעל כל כך ממה שענינו הרואות כמה נשי רבנים ואדמו"רים שמקילות בזה, כי שלא ברצון חכמים עושים, וידעתי מכמה רבנים שאין ידם תקיפה למחות בנשותיהם על פתגם דנא, אע"פ שאין דעתם נוחה ממנהג זה, וקיימו: שרים עצרו במלים וכף ישימו לפיהם, וההכרח לא יגונה ולא ישובח, ומה יעשו גדולי הדור שאין דורם עולם יפה, ואין לנו ללמוד ממנהג נשים שאין להן חכמה אלא בפלך, שאנו אין לנו אלא דברי רבותינו הפוסקים רוא"ח שמהם תצא תורה, ודבריהם לנו לעינים. (וכמ"ש ג"כ בשו"ת מעט מים סי' עט) וגם הלום ראיתי מ"ש בשו"ת אגרות משה (מה"ת אה"ע פי' יב), בהיתר פאה נכרית. ע"ש. ואין דבריו מחוורים כלל. והעיקר כדברי רוב ככל האחרונים הנ"ל לאסור בזה, ומצוה רבה לפרסם האיסור ברבים, ובפרט לספרדיות שנהגו לאסור מימות עולם ומשנים קדמוניות, ורק כעת התחילו ללמוד מאלו המורות היתר לעצמן שלא ברצון חכמים, דילפי הני נשי מקלקלתא ולא מתקנתא, ומצוה להודיען שזוהי פירצה חמורה בגדר הצניעות של בנות ישראל הכשרות, וכמ"ש הגאון מהר"א תאומים בעל חסד לאברהם: שצריך למחות ולמנוע בנות ישראל לצאת בפאה נכרית. (ומה מאד יש להזהיר את עורכי העתונות הדתיים שנעשה להם כהיתר לפרסם המקומות שמוכרים: פאה נכרית, ומכשילים בזה את הרבים). וכל אשה המקבלת עליה לשמור לעשות ככל דברי רבותינו הפוסקים שאסרו הדבר בכל תוקף, ולצאת אך ורק בכובע או מטפחת המכסה את כל ראשה, תתברך בכל הברכות שבתורה, ובמזוני רויחי ובבני סמיכי, ותזכה לראות זרע קודש בנים גדולים בתורה ויראת ה' טהורה, מורי הוראות בישראל. הנלע"ד כתבתי. והש"ת יאיר עינינו בתוה"ק אמן.

20 שו"ת אגרות משה חלק אה"ע ב סימן יב

בענין פאה נכרית עש"ק י"א תמוז תשכ"ב. מע"כ ידידי הנכבד מוהר"ר דוד לאפא שליט"א.

Real hair wigs

Sources prepared by Rabbi Harvey Belovski

Contemporary Conundrums

הנה בענין פאה נכרית שנשאלתי מרעיתך הרבנית הכבודה תחיה אשר כתר"ה רוצה לידע דעתי בזה. הנכון לע"ד אף שאיכא מאן דחושש לאסור פאה נכרית משום מראית.... מ"מ רוב רבותינו וגם מאלו שסומכין עיקרי ההוראה עליהם מתירים והם הרמ"א שם ובסימן ש"ג בד"מ והמג"א והפמ"ג, וכן משמע גם מהגר"א שסובר כן שלא אסרו בזה משום מראית העין.... והטעם פשוט שכיון שלא מצינו בגמ' שאסרו אין למילף ממקומות אחרים שאסרו משום מראית עין, דאין למילף חדא מאידך, ולכן נאמר איסור מראית עין ביחוד בכל דבר שאסרו.... ועוד משום שברוב הפעמים ניכר שהשערות הם מפאה נכרית, ואף אם אינו ניכר לאנשים שאין מסתכלין כ"כ בנשים עד שיכירו מ"מ לנשים ודאי ניכר ברובא ודאי גמ כולן ניכרות, ולכן בשביל מה שנזדמן לפעמים רחוקות שלא ניכר לא אסרו.... ויש עוד טעם גדול במה שלא אסרו בפאה נכרית, דכיון דידוע לכל שיש ללבוש פאה נכרית שתהיה נדמית כשערות האשה עצמה אין לאסור דמה"ת יחשדוה הרואים מרחוק ואלו שאין מסתכלין כ"כ בנשים שהשער הנראה הוא משערות האשה עצמה כיון שהיא מוחזקת לאשה כשרה ויודעין שמקרוב ודאי מכירין שאינן שערותיה והרואים אותה בקרוב ומסתכלין הרי ברוב הפעמים יכירו שהיא פאה נכרית. ואין לומר שבמדינתנו זו בזה"ז שנתפרצה שרוב נשים בעוה"ר אין מכסות ראשן שלכן יאמרו גם עליה שהיא מהפרוצות בזה.... ולכן לדינא אין כתר"ה יכול למחות ביד אשתו הרבנית החשובה מללבש פאה נכרית, שאף אם כתר"ה רוצה להחמיר אינו יכול להטיל חומרותיו עליה שזהו רק דין שלה, וכיון שהיא עושה כדין שהוא כרוב הפוסקים ושגם נראה כמותם, אינו יכול להחמיר עליה אף אם לא תכסה כלל הפאה נכרית, וכ"ש כשרוצה להלביש כובע עליה שיכסה רוב מהפאה נכרית שאין לכתר"ה להקפיד כלל.